

Rudolfinská Praha v detailech Sadelerova prospektu

Příchod císaře Rudolfa II. s celým dvorem v roce 1583 přinesl Praze mnoho výrazných změn, spočívajících jak ve stavebních úpravách Hradu, opevnění a budování domů Malé Strany i Hradčan, ale i ve struktuře obyvatel a jejich vzdělání. Díky zálibě císaře v umění zažila Praha na sklonku 16. století skutečnou invazi umělců a uměleckých řemeslníků z celé Evropy. Významný byl podíl nizozemských malířů a grafiků, kteří patřili k nejlepším té doby.

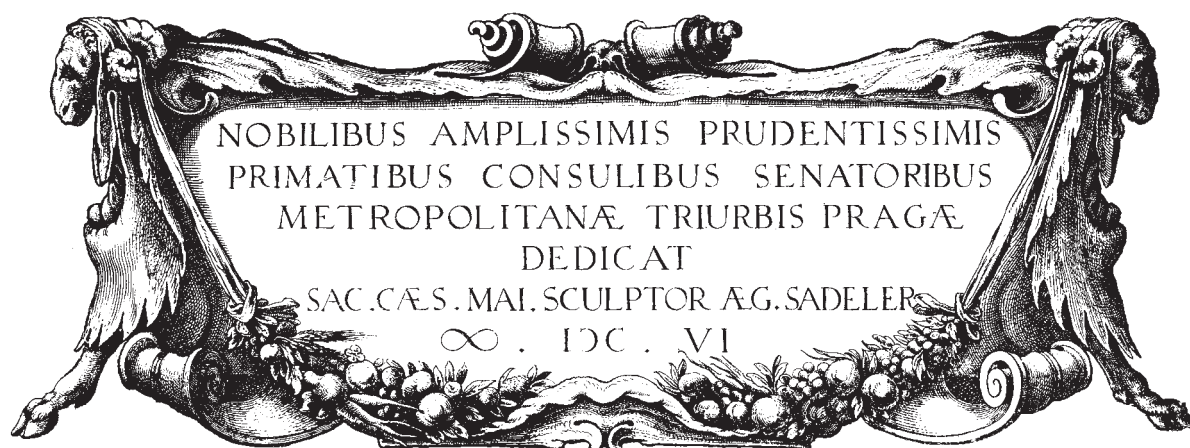
Roku 1597 byl v Praze jmenován dvorním rytcem Jiljí (latinsky Aegidius) Sadeler, narozený roku 1570 v Antverpách. Byl to vynikající grafik a kreslíř, proslulý zejména reprodukcemi jiných uměleckých děl. Roku 1606 Sadeler financoval vydání velkého prospektu Prahy. Předlohové kresby pro toto dílo připravil jiný nizozemský grafik, Filip van den Bossche, usazený v Praze od roku 1604 ve funkci dvorního vyšivače. Předlohy k rytině se bohužel nedochovaly, ale podle jiných děl jeho krajanů (Stevens, Savery) si je možno udělat představu, jak tyto kresby mohly vypadat. Byly to většinou lavírované kresby prováděné zásadně v terénu, a to s velkým smyslem pro detail a realistické (i malebné) zobrazení skutečnosti. Tyto kresby pak sloužily pro sestavení celého prospektu, který byl zpracován ve velkém detailu a jemnosti technikou mědirytiny (některé partie mohly být leptány). Převod polotónové předlohy do světa černobílých křížových šrafur provedl rytec Johannes Wechter. Celá rytina je sesazena asi z 12 dílů a v originálu měří 47,6 cm na výšku a 314 cm na délku. Na panoramatickém pohledu je zachycena téměř celá tehdejší Praha, od Strahovského kláštera až po Vyšehrad. Sadelerův prospekt patří k nejkrásnějším a nejvěrohodnějším historickým vedutám Prahy. Byl mnohokrát napodobován a kopírován.

Většina reprodukcí toho prospektu, otištěných v literatuře o Praze, představuje obvykle výřezy z rytiny, které však s ohledem na formát obrázku a jakost tisku nejsou schopny přenést detaily této bravurní rytiny. Mnohým tak zůstávají utajeny krásy a informace ukryté v spleti jemných čárek. Z toho důvodu přinášíme cyklus, umožňující podrobnou „procházku“ Prahou císaře Rudolfa II.

Do úvodního dílu jsme zařadili detailní ukázkou znaků, umístěných v okrajových částech veduty. Při grafickém zpracování byly odstraněny fáborky a další dekorace umístěné na pozadí kartuší. Další díl bude věnován již některé významné pražské stavbě.

Průvodní text, sken předlohy a jeho grafickou úpravu provedl Ondřej Šefců.

Pro skenování byla využita veřejně dostupná reprodukce Sadelerova prospektu, vydaná cca v 70. letech 20. století

Kartuše vlevo s dedikačním nápisem.

„Urozeným, vznešeným (nejvznešenějším), prozíravým (nejprozíravějším) purkmistrům, konšelům a radním pražského metropolitního trojměstí věnuje rytec Jeho Svaté císařské vznešenosti Egidius Sadeler 1606“ (Překlad Jan Čížinský)